

KH 19.08.2024 § 118
328/00.04.01/2023

Vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Uudistuksen tavoitteena on kytkeä työvoimapalvelut entistä kiinteämmäksi osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluita.

Pälkäneen kunta on päättänyt liittyä osaksi Tampereen seudun työllisyysaluetta vastuukuntamallilla, jossa vastuukuntana toimii Tampereen kaupunki. Työllisyysalue aloittaa toimintansa 1.1.2025. Tampereen kanssa alueen muodostavat Akaa, Juupajoki, Kangasala, Kuhmoinen, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi.

Työllisyysalueen kuntien tulee siirtää järjestämisvastuu kuntalain 8 §:n mukaan joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Kuntalain 8 §:n mukaan kunta vastaa kuitenkin tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia keskenään tehtävän hoitamisesta aiheutuvien kustannusten jaosta. Jo valmisteluvaiheessa on käynyt kuitenkin ilmi, että työllisyysalueen rahoitus on valtionosuuksien osalta alimitoitettu. Tämän vuoksi palveluiden järjestäminen edellyttää myös kuntien omaa rahoitusta.

Työllisyysalueen talous on osa Tampereen kaupungin talousarviota, taloussuunnittelua ja kirjanpitoa. Työllisyysalueen toiminnasta muodostetaan kirjanpidollinen taseyksikkö, jolla työllisyysalueen piiriin kuuluva toiminta eriytetään kirjanpidossa muusta kaupungin toiminnasta. Taseyksikölle kohdistetaan työllisyysalueen välittömät ja välilliset kustannukset.

Yhteistoimintasopimuksessa on sovittu, että tilikauden kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken toteutuneiden kustannusten perusteella. Toteutuneista kustannuksista 50 % kohdennetaan sopijakuntien 18- 64-vuotiaiden suhteellisten osuuksien perusteella ja 50 % sopijakuntien työttömien (laaja käsite) määrän suhteellisten osuuksien perusteella. Sopijakuntien 18-64-vuotiaiden sekä työttömien suhteelliset osuudet määräytyvät yhteistoimintasopimuksen piiriin kuuluvien kuntien yhteenlasketusta kokonaismäärästä.

Yllä mainitusta jakoperusteesta voidaan poiketa niiden kustannusten osalta, jotka on mahdollista laskuttaa kuntakohtaisesti toteutuneisiin kustannuksiin perustuen, esimerkiksi tuotteistuksen avulla. Mahdollinen poikkeaminen yllä mainitusta jakoperusteesta käsitellään lautakunnassa osana vuosittaista talousarvioprosessia. Kriteerit, joiden perusteella tällaiseen laskutukseen voitaisiin ryhtyä. 1) Laskutus on kohdennettavissa asiakkaan asuinkunnan tai sijaintikunnan perusteella. 2) Laskutusta varten on saatavissa riittävä ja luotettava tieto. 3) Kohdennus tukee kustannusten jakamista aiheuttamisen perusteella. 4) Kustannukset ovat osallistumiskustannuksiltaan merkittäviä eivätkä vaaranna palveluiden järjestämistä ja tuottamista. 5) Kustannustenjakoa ja laskutus on toteutettavissa kohtuullisin kustannuksin.

Työllisyysalueen vuoden 2025 talousarvioesitysluonnoksen mukaan vuoden 2025 talousarvion osalta kuntakohtaisiin toteutuneisiin kustannuksiin perustuva kustannustenjakoa ei olisi kuitenkaan mahdollista mm. valtion käyttövelvoitteenpiirissä olevien asiakastietojärjestelmien puutteiden johdosta. Lisäksi aiheuttamisperiaatteen mukainen kustannustenjakoa edellyttää työllisyysalueen palvelujen tuotteistusta, mikä on mahdollista vasta vuoden 2025 jälkeen. Työllisyysalueen tavoitteena on kuitenkin edistää mm. järjestelmämuutoksia niin, että aiheuttamisperiaatteen edellyttämä tuotteistus voidaan rakentaa tulevina vuosina ja siten siirtyä vaiheittain kohti aiheuttamisperiaatteen mukaista kustannustenjakoa.

Tampereen seudun työllisyysalueen päätöksenteosta vastaa Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto, jonka toimikausi käynnistyy 1.8.2024. Työllisyysjaosto toimii julkisten työvoimapalvelujen viranomais tehtävien hoitamisen yhteistoiminta-alueen kuntien yhteisenä toimielimenä. Elinvoima- ja osaamislautakunnan on tehtävä Tampereen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle esitys seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi ja seuraavien vuosien taloussuunnitelmaksi. Työllisyysjaoston kokousaikatauluehdotuksen mukaisesti työllisyysjaosto tulee käsittelemään talousarvioesitystä 27.8.2024 kokouksessaan. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työllisyysalueen kuntia on kuultava ennen talousarvioesityksen hyväksymistä toimielimessä. Lausunnot pyydetään toimittamaan Tampereen kaupungille viimeistään 20.8.2024.

Työllisyysalueen talousarvion valmistelutilannetta ja sen etenemistä on esitelty vastuukunnan toimesta työllisyysalueen kuntien kuntajohdolle sekä talous- ja työllisyysvastaaville vuoden 2024 aikana.

Lausunto vuoden 2025 talousarvioesityksestä

Kuntien maksuosuusarvion mukaan Pälkäneen kunnan maksuosuus vuonna 2025 olisi kokonaisuudessaan 796 580 euroa. Pälkäneen kunnan työllisyyspalveluihin myönnettävä rahoitus (valtionosuus) on VM:n ennakkollisten valtionosuuksien 2025 mukaan 507 527 euroa (6/2024 tieto). Tämän hetken tietojen mukaan työllisyysalueen maksuosuus olisi siis Pälkäneen kunnalle 289 053 euroa työllisyyspalveluiden järjestämiseen annettavaa valtionosuutta suurempi eli palveluiden järjestämiseen tarvitaan tämän verran ns. omaa rahoitusta. Kun huomioidaan siirtyvän henkilöstön henkilöstökulut (79 040 euroa laskennallinen kustannus, Mikko Kesä Oy), on valtionosuuden ja maksuosuuden välinen vaje edelleen 210 013 euroa Pälkäneellä. Kuntatalouden näkymät ovat haastavat, minkä vuoksi näin merkittävän oman rahoituksen panostaminen te-palveluiden valtionosuuksien lisäksi on vaikeaa.

Aiheuttamisperiaate tulisi ottaa vahvemmin käyttöön kustannusten kohdentamisessa. Tämän on tuonut esiin myös Mikko Kesä Oy, joka on toiminut asiantuntijana Tampereen kaupungille työllisyysalueen valmistelun talousasioissa. Työttömien määrä kuvaa huomattavasti paremmin palveluiden käyttöä ja niistä aiheutuvia kustannuksia kuin työikäisen väestön määrä.

Työllisyysalueen talousarviota laadittaessa ja toiminnan käynnistyttyä tulee hakea kustannustehokkuutta palveluiden järjestämisessä. Mikäli työllisyysalueen palveluiden järjestämisen kustannukset ylittävät kuntien te-palveluiden järjestämiseen saadut valtionosuudet, tulee työllisyysalueen taloutta tasapainottaa vuoden 2025 aikana. Kulusopeustoimet tulee saada käyntiin mahdollisimman pian. Uusia rekrytointeja tulee hillitä ja

toimitilakustannuksia karsia. Mikäli kunnista ja valtiolta siirtyvä henkilöstö jää kaavailtua pienemmäksi, tulee tämän heijastua myös kuntien maksuosuuksiin.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 19 §

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Pälkäneen kunnanhallitus antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon vuoden 2025 talousarvioesityksestä Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaostolle.

Käsittely kokouksessa Pöytäkirjaan merkittiin, että pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.

Markus Jaakkola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 18.33.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.